

Innlandet fylkeskommune
Postboks 4404 Bedriftssenteret
2325 HAMAR

post@innlandetfylke.no

Vår ref.
23/5854

Dato:
03.03.2023

Regional plan for klima, energi og miljø - Høringsuttalelse fra Nord-Fron kommune

Formannskapet (FOR) – 25/23, 21.02.2023 og Utvalg for miljø, landbruk og areal (MLA) - 13/23, 01.03.2023 har i møter fattet følgende vedtak i saken:

Nord-Fron kommune gir følgende høringsuttalelse til **Regional plan for klima, energi og miljø** for Innlandet Fylkeskommune:

- Det ses positivt på at det settes fokus på temaene gjennom en regional plan som skal ta hensyn til både by og bygd.
- Generelt synes det som positivt at planen beskriver lokale tilpasninger, kunnskap/ kompetanse, dialog og veiledning sammen med en bred involvering.
- Mål om reduksjon av klimagasser er nødvendig. Utgangspunktet i 1990 kan gjerne beskrives mer nøyaktig i angitt måleenhet.
- Kunnskap er viktig og det forventes da en satsing på dette også i den videregående skole.
- Angående transport og fortetting forventes det at lokale forhold vektlegges slik at det tilpasses noe ulikt mellom by og bygd.
- Vi ser positivt på utvikling av regionalt energiforum.
- Det er vanskelig å se en plan vedtatt av en part som en avtale, men kommunen vil jobbe for et bedre klima og miljø.

Utskrift av protokoll fra møtene vedlegges.

Med hilsen

Egil Tofte
seniorrådgiver økonomi og strategi

Telefon:
Epost: egil.tofte@nord-fron.kommune.no

Godkjend og sendt ut utan underskrift iht. interne rutinar.

Vedlegg

Planforslag på høring - Regional plan for klima, energi og miljø

Nord-Fron kommune

Politisk sak

Planforslag på høring - Regional plan for klima, energi og miljø Innlandet Fylkeskommune

Utval	Saksnr	Møtedato
Formannskapet (FOR)	25/23	21.02.2023
Utval for miljø, landbruk og areal (MLA)	13/23	01.03.2023

Saksbehandler	Journalpost
Egil Tofte	23/3408

Vedlegg:

Regional plan for klima, energi og miljø- planforslag på høring

Kommunedirektøren legger saka fram for Formannskap og Utvalg for Miljø, Landbruk og Areal med slik

Innstilling:

Nord-Fron kommune gir følgende høringsuttalelse til **Regional plan for klima, energi og miljø** for Innlandet Fylkeskommune:

- Det ses positivt på at det settes fokus på temaene gjennom en regional plan som skal ta hensyn til både by og bygd.
- Generelt synes det som positivt at planen beskriver lokale tilpasninger, kunnskap/ kompetanse, dialog og veiledning sammen med en bred involvering.
- Mål om reduksjon av klimagasser er nødvendig. Utgangspunktet i 1990 kan gjerne beskrives mer nøyaktig i angitt måleenhet.
- Kunnskap er viktig og det forventes da en satsing på dette også i den videregående skole.
- Angående transport og fortetting forventes det at lokale forhold vektlegges slik at det tilpasses noe ulikt mellom by og bygd.
- Vi ser positivt på utvikling av regionalt energiforum.
- Det er vanskelig å se en plan vedtatt av en part som en avtale, men kommunen vil jobbe for et bedre klima og miljø.

Formannskapet (FOR) 21.02.2023

Behandling i møte:

Seniorrådgiver Egil Tofte orienterte om saka.

Det vart lagt fram forslag til nytt kulepunkt: Det vises til vurderingene i saksutredningen.

Votering nr 1 - Votering over forslag inkludert nytt kulepunkt.

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 7 stemmer (100%) - AP 4, H 1, SP 2

Mot: 0 stemmer (0%)

FOR - 25/23 Vedtak

Nord-Fron kommune gir følgende høringsuttalelse til **Regional plan for klima, energi og miljø** for Innlandet Fylkeskommune:

- Det ses positivt på at det settes fokus på temaene gjennom en regional plan som skal ta hensyn til både by og bygd.
- Generelt synes det som positivt at planen beskriver lokale tilpasninger, kunnskap/ kompetanse, dialog og veiledning sammen med en bred involvering.
- Mål om reduksjon av klimagasser er nødvendig. Utgangspunktet i 1990 kan gjerne beskrives mer nøyaktig i angitt måleenhet.
- Kunnskap er viktig og det forventes da en satsing på dette også i den videregående skole.
- Angående transport og fortetting forventes det at lokale forhold vektlegges slik at det tilpasses noe ulikt mellom by og bygd.
- Vi ser positivt på utvikling av regionalt energiforum.
- Det er vanskelig å se en plan vedtatt av en part som en avtale, men kommunen vil jobbe for et bedre klima og miljø.
- Det vises til vurderingene i saksutredningen.

Utval for miljø, landbruk og areal (MLA) 01.03.2023

Behandling i møte:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 6 stemmer (100%) - AP 4, SP 2

Mot: 0 stemmer (0%)

MLA - 13/23 Vedtak

Nord-Fron kommune gir følgende høringsuttalelse til **Regional plan for klima, energi og miljø** for Innlandet Fylkeskommune:

- Det ses positivt på at det settes fokus på temaene gjennom en regional plan som skal ta hensyn til både by og bygd.
- Generelt synes det som positivt at planen beskriver lokale tilpasninger, kunnskap/ kompetanse, dialog og veiledning sammen med en bred involvering.
- Mål om reduksjon av klimagasser er nødvendig. Utgangspunktet i 1990 kan gjerne beskrives mer nøyaktig i angitt måleenhet.
- Kunnskap er viktig og det forventes da en satsing på dette også i den videregående skole.
- Angående transport og fortetting forventes det at lokale forhold vektlegges slik at det tilpasses noe ulikt mellom by og bygd.
- Vi ser positivt på utvikling av regionalt energiforum.
- Det er vanskelig å se en plan vedtatt av en part som en avtale, men kommunen vil jobbe for et bedre klima og miljø.

Bakgrunn for saka:

Innlandet Fylkeskommune (IFK) har sendt planforslag til Regional plan for klima, energi og miljø på høring, se vedlagt brev.

Planforslaget ligger digitalt på fylkeskommunens hjemmeside: <https://innlandetfylke.no>

Planforslaget ligger lett lesbart i digital form, men kan også lastes ned som i pdf-format for den som foretrekker dette.

Høringsfristen er 10. mars 2023.

Planforslag i korte trekk:

Felles prosjekt er å bygge Innlandet og ta i bruk mulighetene på tvers av kommunegrenser, forvaltningsnivå og sektorer. Regionalt planarbeid er forankret i Innlandsstrategien, vedtatt av fylkestinget den 23. september 2020. Innlandsstrategien gir retning for prioritert politikk for perioden 2020 – 2024. Regional plan for klima, energi og klima er en av *tre* nye regionale planer som skal utarbeides i Innlandet denne perioden.

Innlandet – eventyrlige muligheter!

Utdrag av planforslaget er referert for vurdering. Utvalget er gjort av administrasjonen. Det er viktig at hele planen leses da det politisk kan være andre punkter å kommentere eller for å se helheten.

Innledning:

Regional plan for klima, energi og miljø skal utforme, konkretisere og koordinere en offensiv klima- og miljøpolitikk for Innlandet. Klima- og miljøhensyn skal veie tungt i alle samfunnsspørsmål, men skal tilpasses at vi lever i by og bygd.

Innlandet skal ta en ledende posisjon i det grønne skiftet og sirkulærøkonomien, og omstille seg til bruk av fornybar energi. Det handler om å forvalte naturressursene på en bærekraftig måte og skape nye arbeidsplasser.

Planen gir føringer

Plan- og bygningslovens § 8-2 sier det slik «Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.»

Den regionale planen kan ses på som en utviklingsavtale mellom staten, fylkeskommunen og kommunene, der den langsiktige retningen for samfunnsutviklingen innenfor det aktuelle temaet blir pekt ut. Planen vil dermed gi føringer for hvordan aktørene skal opptre overfor næringsliv, organisasjoner og andre.

Vurdering:

Regional plan gir føringer for kommunen i vårt virke og for arbeid med kommende planer. Det ses positivt på at den skal tilpasses både by og bygd samt se natur, bærekraft i sammenheng med arbeidsplasser. Nord-Fron er gjerne med på en samarbeidsavtale også innen disse tema.

2 Mål og delmål

Hovedmål og delmål innen de tre tema refereres i sin helhet.

2.1 Klima**Hovedmål:**

Innlandet er omstilt til lavutslippssamfunnet og er forberedt på et klima i endring.

Delmål:

1. Innlandet har redusert direkte klimagassutslipp med 55 % i forhold til utslippene i 1990.
2. Karbonrike arealer er ivaretatt og netto-opptaket av klimagasser er økt.
3. Innlandet er forberedt på, og er best mulig tilpasset, klimaendringene.

Vurdering:

Nord-Fron kommune kan adoptere angitte mål for å bidra til at hele samfunnet når felles mål. Utfordringen med delmål 1 er å vite vårt direkte utslippsnivå i 1990 som vi skal måle oss opp mot. Dette må diskuteres nærmere når vi selv skal utarbeide våre planer.

2.2 Energi

Hovedmål:

Innlandet har en ledende posisjon i omstillingen til, og bruk og produksjon av fornybar energi.

Delmål:

1. I Innlandet er energieffektivisering en ledende premiss i den grønne omstillingen.
2. Energiproduksjonen i Innlandet har økt, og fornybarandelen er minst 80 % av Innlandets samlede energiforbruk.
3. Innlandet har et distribusjonsnett av energi som er pålitelig, nødvendig oppgradert og riktig dimensjonert.

2.3 Miljø

Hovedmål:

Innlandet tar vare på miljø, kulturmiljø og naturmangfold gjennom bærekraftig forvaltning.

Delmål:

1. Utviklingen i Innlandet foregår med minst mulig nedbygging, fragmentering og ødelegging av natur- og jordbruksområder og kulturmiljø.
2. I Innlandet har vi robuste økosystemer som sikrer økosystemtjenester for kommende generasjoner.
3. Innlandet har stanset tapet av viktige arter og naturtyper, og begrenset utbredelsen og spredningen av skadelige fremmede arter.

2.4 Seks satsingsområder

For å nå planens hovedmål innenfor klima, energi og miljø er det valgt ut seks satsingsområder som ansees som spesielt relevante:

1. Innovasjon og næringsutvikling for grønn omstilling i Innlandet.
2. Arealbruk.
3. Redusere klimagassutslipp.
4. Klimatilpasning.
5. Natur- og kulturmiljø og naturmangfold.
6. Omstilling til – og bruk av fornybar energi.

3 Hvordan skal vi nå målene?

De følgende underkapitlene beskriver muligheter og utfordringer knyttet til de enkelte satsingsområdene, og tilhørende strategier. Innen hvert satsingsområde er et angitt hvordan vi gjør det i Innlandet.

3.1 Innovasjon og næringsutvikling for grønn omstilling i Innlandet

Det må gjennomføres tiltak innen alle av Innlandets ulike næringer, og vi har spesielt gode forutsetninger innen industri, bioøkonomi, reiseliv og bygg- og anleggssektoren.

Jordbruket må følge opp sin egen klimaplan, basert på [intensjonsavtalen med regjeringen](#).

Vurdering:

Kompetanse er et viktig stikkord i denne sammenheng. Skole og oppvekst er viktig sektor for å påvirke de unge og skape relevant kunnskap for fremtiden. Videregående skole i distriktene er en meget viktig institusjon også sett i denne sammenheng.

3.2 Arealbruk

I Innlandet har vi en ambisjon om å ta vare på og utvikle arealene våre effektivt, helhetlig og tilpasset lokale forhold.

Styrket jordvern, fritidsboliger (lager regional veileder ut fra den nasjonale veilederen)
I Innlandet anbefales det at det kommunalt eller interkommunalt blir definert en langsiktig utbyggingsgrense mot fjell og utmark. Dette må være lokalt forankret.

Vurdering:

Fortetting er viktig, og det er viktig å tilpasse kravet til hvor i fylket en er. Mye av distriktene er attraktive pga god plass. En må finne det rette nivå for det enkelte sted ved vurdering om utbygging. Sentralisering ved fortetting kan ha sine fordeler, men avfolking av distriktene er ikke i kommunens interesse.

3.3 Redusere klimagassutslipp

Innlandet skal halvere de direkte utslippene av klimagasser. Vi må endre våre transportvaner. For å redusere disse utslippene til anbefalte 3 tonn per innbygger per år innen 2030, må vi finne nye måter å forbruke varer og tjenester på, med mindre forbruk og mer gjenbruk, og stille strengere krav til klima og miljøhensyn i større anskaffelser.

Vurdering:

Nord-Fron er gjerne med på å legge inn relevante krav ved våre anskaffelser, da forutsett at det også er økonomisk bærekraftig.

I mindre tettbebygde strøk er det i dag vanskelig å konkurrere med personbilen, både for våre egne innbyggere og for fritidsboliginnbyggeren. Det er da viktig å gi rette insitamenter tilpasset distriktene for mer miljøvennlig transport. Det er vanskelig å se for seg restriksjoner på å bevege seg rundt i vår kommune.

3.4 Klimatilpasning

Klimaendringene fører til at vi må være forberedt på at værrelaterte hendelser kan skje på andre steder, på andre tider av året enn vi er vant til, og at de kan skje oftere.

Vurdering

Nord-Fron har fått merke værrelaterte hendelser av uønsket art. Vi ser at det er viktig med oppdaterte vurderinger av områder for f.eks. skred, ras og flom. Det er krevende å dekke hele kommunen og ser positivt på fellestiltak på regionalt, fylkes eller nasjonalt nivå.

3.5 Natur- og kulturmiljø og naturmangfold

Tema innen Natur og økosystemer, Kulturmiljø, Natur for fremtiden, forvaltning av ressurser, Forurensing er omfattende.

Klima og natur henger sammen. For å forstå sammenhengen kreves mer kunnskap og forståelse, forsterket innsats og nye fremgangsmåter. For at vi skal kunne nå de regionale, nasjonale og internasjonale klima- og miljømålene, må vi sørge for at framtidig utvikling av innlandssamfunnet reduserer, og på lengre sikt stopper videre tap av naturmangfold, kulturmiljøer og utslipp av klimagasser.

Under "slik gjør vi det" er det trukket frem "Lokalpolitiske avveininger, lokal forståelse og aksept for og forankring av vernet, skal ligge til grunn."

Vurdering

De er viktig å ta vare på naturmangfoldet i smått og stort. Det er også viktig å ta vare på innbyggere og våre muligheter til å leve i distriktet. Gode vurderinger basert på kunnskap anses som viktig mot ensidig vern. Det støttes at det skal ligge til grunn lokalpolitiske avveininger, lokal forståelse og aksept for og forankring av vern.

3.6 Omstilling til – og bruk av fornybar energi

Økt etterspørsel etter energi gir store utfordringer og muligheter, kraftnettet må være riktig dimensjonert og det bør vurderes ulike former for energiløsninger.*

Innlandet oppretter et regionalt energiforum etter mal fra regionalt planforum, for å samordne og utvikle omstilling til og produksjon av, fornybar energi og infrastruktur.

Vurdering

Nord-Fron kommune er den kommunen i Innlandet som har mest vannkraft-produksjon og dermed noe erfaring fra dette. Det er ingen større kraftproduksjon fra vind eller sol, men det er sammenlignbare faktorer.

Fornybar energi er klimavennlig, men utbygging og installasjoner har sin pris. Det er da viktig at deler av verdiskapingen tilfaller lokalsamfunnet som avgir sine naturressurser. Dette vil være inntekter som kan benyttes lokalt for økt innsats for et mer bærekraftig samfunn. De viktige prinsipper som ble innført med vannkraftutbygging er viktig å ivareta også for fremtidig utvikling av all bruk av naturen. Lokal kunnskap er en god bidragsyter ved vurdering av nye utbygginger. Nord-Fron er gjerne med på å utvikle et regionalt energiforum.

4 Føringer og vurderinger

4.1 Rammeverk for plan- og strategiarbeidet

Alt plan- og strategiarbeid må forholde seg til [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling](#), statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringer. Disse utgjør til sammen et rammeverk for planen. Regional plan for klima, energi og miljø inneholder ingen egne planbestemmelser eller retningslinjer.

Innlandssamfunnet skal gjennom oppfølgingen av regional plan for klima, energi og miljø påvirke nasjonale mål, føringer og virkemidler. Det må skje på en måte som skaper arbeidsplasser og gode levevilkår i hele Innlandet. God dialog med gjensidig utveksling av teoretisk og lokal, erfaringsbasert kunnskap mellom ulike interessegrupper (grunneiere, tiltakshavere og ulike forvaltningsaktører) er avgjørende for å unngå konflikter.

Vurdering

Regional plan er for vår region, men gir ingen egne planbestemmelser eller retningslinjer. Det er dermed å anse som et arbeidsinstrument til hjelp i vårt eget arbeid. Det synes positivt at det legges opp til god dialog mellom ulike interessegrupper.

4.2 Vurderinger - hva betyr dette for planen?

Kunnskapsbasert og bærekraftig utvikling, kommunikasjon og kompetanse.

Vurdering:

Det synes betryggende at det legges opp til en utvikling basert på kunnskap og bærekraft. Kommunikasjon, kompetanse og holdninger er viktige parametere å ta med seg for lokale tilpasninger.

4.3 Hvordan skal vi følge opp planen?

Det overordnede samordningsansvaret for oppfølgingen av planen er lagt til Regionalt partnerskap, for å sikre tverretattlig eierskap og forankring. Regionalt partnerskap ledes av Innlandet fylkeskommune og består av:

- Statsforvalteren i Innlandet
- Kommunenes sentralforbund (KS)
- NAV Innlandet
- LO
- NHO
- Fagskolen Innlandet
- Innovasjon Norge
- HINN (Høgskolen i Innlandet)
- NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet)
- Innlandet fylkeskommune.

Den regionale planen er en *utviklingsavtale* mellom staten, fylkeskommunen og kommunene. Planen vil dermed gi føringer for hvordan aktørene skal opptre overfor næringsliv, organisasjoner og

andre. Det er viktig at kommunene i Innlandet tar hensyn til og innarbeider planens mål og strategier ved utarbeidelse av kommunale planer. Dette er den viktigste suksessfaktoren for om målene for klima, energi og miljø for Innlandet nås.

Vurdering

Det er mange part som har et samordningsansvar for oppfølging. Kommunen er en viktig part og det må forstås til at kommunen er representert ved KS.

Planen beskrives som en avtale mellom tre styringsnivåer. Den regionale plan vedtas av ett organ og det synes dermed litt underlig å kalle det en avtale.

5 Handlingsprogram

I dette høringsutkastet har vi *ikke* tatt stilling til hvilke tiltak som bør iverksettes på kort eller lang sikt. Vi har heller ikke sett på hvilke tiltak som må tilpasses ulike regioner. Dette vil vi gjøre i den endelige planen.

Handlingsplanen med tiltak vil bli vurdert rullert hvert år.

Vurdering

Handlingsplanen vil vise hvordan planen vil virke i praksis, og det blir et viktig dokument.

Det følger da et oppsett over **Strategier, Forslag til tiltak, Beskrivelse av tiltak, Ansvarlig, Forventet samarbeidspartner** for de seks satsningsområder beskrevet under kap. 2.4. Som et syvende kapittel angis det temaovergripende tiltak.

Vurdering

Kommuner er beskrevet både som ansvarlige og som forventet samarbeidspartner i ulike strategier. Mulig oppsettet anses som en avtale om hvem gjør hva.

Kommunedirektøren sin vurdering:

Det legges opp til at Formannskapet behandler saken før MLA på grunn av satte møtedatoer før høringsfristen.

Planverk er mye å sette seg inn i og det er trolig noe reduserte muligheter for de store påvirkninger.

Det er uansett et viktig tema, en viktig regional plan som fortjener sin gjennomgang. Det er også mye politikk i dette, noe som administrasjonen ikke kan ta med i sine vurderinger. Det vises derfor til hele planen og de mindre administrative vurderinger som er notert.

Generelt synes det som positivt at det legges opp til lokale tilpasninger, kunnskap, dialog og veiledning sammen med en bred involvering.

Kommunedirektøren i Nord-Fron
Arne Sandbu